

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i'r :	Cyngor Sir
Dyddiad:	24 Ionawr 2013
Pwnc:	Cynllun Cymorth y Dreth Gyngor - Diweddariad
Swyddog(ion) Arweiniol:	Clare Williams Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)
Swyddog Cyswllt:	Einir Wyn Thomas (Est. 2605)
Gweithrediad :	Mabwysiadu Cynllun Cymorth y Dreth Gyngor

1. Cefndir

Mae Deddf Diwygio Lles 2013 yn cynnwys darpariaethau i ddiddymu Budd-dal y Dreth Gyngor o 31 Mawrth 2013. O'r dyddiad hwn ymlaen, bydd y cyfrifoldeb am ddarparu cefnogaeth i'r dreth gyngor a'r cyllid sydd ynghlwm â hi yn cael ei drosglwyddo i awdurdodau lleol yn Lloegr ac i Lywodraeth yr Alban a Llywodraeth Cymru. Fel y nodwyd yn yr adroddiad gwreiddiol, bydd rheoliadau 2012 a gymeradwywyd ar 19 Rhagfyr yn rheoli gweithrediad cynlluniau gostyngiadau'r dreth gyngor yng Nghymru ac mae'r rhain wedi'u cynllunio i sicrhau bod pob awdurdod lleol yn cyflwyno ffurf gyson o gefnogi'r dreth gyngor.

2. Rheoliadau Newydd 2013

Ar 17 Ionawr 2013, cyflwynodd Llywodraeth Cymru reoliadau newydd 2013 a fydd yn diwygio'r Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiad Treth Cyngor a gymeradwywyd ar 19 Rhagfyr 2012. Yn wahanol i reoliadau 2012, **o dan reoliadau diwygiedig 2013 ni fydd yn rhaid i'r holl hawlwr sy'n derbyn cefnogaeth o dan y cynllun gostyngiad treth cyngor dalu cyfran o'u bil treth cyngor.** Atodir copi o ddatganiad y Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau gyda'r adroddiad hwn.

3. Amseru

Cyflwynwyd rheoliadau newydd 2013 o flaen y Cynulliad am 5yh ar 17 Ionawr ac rwyf ar ddeall y cynhelir y bleidlais ddydd Mawrth 22 Ionawr. Er gwaetha'r newid hwyr hwn i'r rheoliadau, **mae'n rhaid i'r Cyngor fwrw ymlaen i fabwysiadu'r Cynllun Gostyngiad Treth Cyngor** (gan adlewyrchu'r newidiadau) **erbyn 31 Ionawr 2013.** Deallaf nad oes modd newid y dyddiad hwn gan ei fod wedi'i nodi mewn deddfwriaeth sylfaenol, ac o ganlyniad bydd y Cyngor llawn yn bwrw ymlaen i ystyried y mater hwn ddydd lau 24 Ionawr.

Er gwaetha'r amseru hwyr iawn hwn, mae'r newid i reoliadau newydd yn newyddion da gan y bydd yn parhau i ddarparu'r lefelau presennol o gefnogaeth yn 2013/14 i'r hawlwyr (gan dalu 100% o'r Dreth Gyngor os ydynt yn gymwys). Fel ag o'r blaen, mae'r rheoliadau hyn yn weithredol ar gyfer blwyddyn ariannol 2013/14 yn unig, a byddant yn cael eu hadolygu i ystyried newidiadau pellach cyn 2014/15.

4. Goblygiadau Ariannol

Bydd y newidiadau'n cynyddu'r lefel uchaf o gefnogaeth y gall hawlwyr cymwys ei derbyn o 90% i 100%. Cefnogir cost ychwanegol y newid hwn gyda £22 miliwn ychwanegol (cyfanswm i'w rannu rhwng y 22 Cyngor yng Nghymru). Mae Llywodraeth Cymru yn darparu'r £22m ychwanegol hwn, sy'n ymdrin â'r 10 y cant gwreiddiol o doriad yn y ddarpariaeth ariannol fel y cyfrifwyd gan Lywodraeth y DU. Nid yw'n cynorthwyo gyda'r bwlch ar lefel awdurdod lleol, amcangyfrifir yn £150k i £300k. Hefyd, mae Llywodraeth Cymru yn lleihau'r Grant Trosiannol cysylltiedig £2 filiwn. Bydd y grant hwn yn cael ei leihau o £4.6m, gyda'r £2.6m sy'n weddill (tua £118,000 i bob awdurdod lleol yn ôl pob tebyg) yn bennaf i dalu am newidiadau i TG, gan na fydd angen y gefnogaeth ar gyfer gwasanaethau cynghori o dan gyfundrefn hawl llawn.

5. Mân Newidiadau Technegol

Bydd rheoliadau diwygiedig 2013 hefyd yn adlewyrchu peth mân newidiadau technegol, yn cynyddu rhai ffigyrau penodol a ddefnyddiwyd o fewn rheoliadau 2012 i gyfrifo hawl i ostyngiad, a hefyd yn cywiro camgymeriad bychan yn rheoliadau 2012.

6. Prosiect i Liniaru Effeithiau Diwygio Lles

Bydd y newid hwn i reoliadau newydd 2013 hefyd yn cael effaith ar brosiect y Cyngor i liniaru effeithiau'r cynigion gwreiddiol. Bydd mesurau presennol i godi ymwybyddiaeth yr hawlwyr, ayb, yn cael eu hailystyried a'u diwygio gyda'r prosiect bellach yn canolbwyntio ar reoli'r problemau gweddilliol, megis gostyngiadau mewn budd-dal tai i gartrefi wedi'u 'tanfeddiannu' ("treth ystafelloedd gwely") o fis Ebrill 2013, cyflwyno 'Credyd Cynhwysol' (a fydd yn raddol ddisodli budd-dal tai o fis Hydref 2013) a pharatoi ar gyfer pa bynnag Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor fydd mewn grym yn 2014/15.

7. Effaith ar Argymhellion

Effaith fechan iawn y mae'r newid hwn yn ei chael ar yr argymhellion i'r Cyngor llawn. Fel y nodwyd yn Argymhelliad 1 yn yr adroddiad gwreiddiol, ARGYMHELLIR nawr i'r Cyngor nodi cyflwyno Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiad Treth Cyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2012 **fel y diwygiwyd gan Reoliadau 2013**. Nid yw'r argymhellion eraill yn newid.

Mae angen argymhelliad ychwanegol i roi awdurdod dirprwyiedig i Pennaeth Gwasanaeth (Cyllid) i ddiwygio'r Cynllun Cymorth y Dreth Gyngor 2013-14 petai angen, i gymryd ystyriaeth o'r diwygiadau gwirioneddol gan Lywodraeth Cymru.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

Teitl Trefniadau cymorth y Dreth Gyngor

Dyddiad 17 Ionawr 2013

Gan Carl Sargeant, Y Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau

Mae Llywodraeth y DU yn rhoi rhaglen eang a sylweddol ar waith er mwyn diwygio'r gyfundrefn les. Fel rhan o'r rhaglen hon, bwriedir rhoi terfyn ar system Budd-dal y Dreth Gyngor ar 1 Ebrill 2013 a throsglwyddo'r cyllid i Gymru er mwyn sefydlu trefn newydd i roi cymorth tuag at filiau'r dreth gyngor. Roedd trosglwyddo'r cyllid yn cynnwys gostyngiad o 10 y cant a oedd wedi'i seilio ar amcangyfrif Llywodraeth y DU o wariant ar gyfer cyllideb 2013-14.

Ar 19 Rhagfyr 2012, pasiodd y Cynulliad reoliadau a fyddai'n rhoi trefniadau newydd ar waith i gynorthwyo'r rhai a fydd yn talu'r dreth gyngor yn 2013-14. Roedd y Rheoliadau (*Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2012* a *Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynllun Diofyn) (Cymru) 2012*) yn nodi mai 90 y cant fyddai lefel uchaf y cymorth y gallai hawlwrwyr cymwys ei gael. Roedd hyn yn adlewyrchu'r diffyg yn y cyllid a drosglwyddir gan Lywodraeth y DU.

Mae Llywodraeth Cymru wedi dechrau pryderu fwyfwy am effaith ymarferol y gostyngiad yn y cymorth i hawlwrwyr. Mae hyn yn arbennig o wir wrth i effaith diwygiadau lles eraill Llywodraeth y DU ddod yn gliriach, er enghraifft, wrth i bobl gael gwybod am effaith uniongyrchol y 'dreth ystafelloedd gwely'. Mae penderfyniad Llywodraeth y DU yr wythnos diwethaf i osod terfyn o 1 y cant ar y cynnydd mewn budd-daliadau wedi gwaethygu'r sefyllfa i rai o'n pobl fwyaf agored i niwed. Ar wahân i'r gostyngiadau eraill sy'n deillio o'r rhaglen i ddiwygio'r gyfundrefn les, bydd hyn yn golygu gostyngiad incwm pellach, mewn termau real, i'r grwpiau hyn o bobl.

Ar sail hyn, mae Llywodraeth Cymru wedi penderfynu cynyddu lefel uchaf y cymorth o'i lefel bresennol o 90 y cant i 100 y cant. Mae hyn yn golygu y bydd hawlwrwyr yn derbyn yr holl gymorth y mae ganddynt hawl iddo ar gyfer biliau'r dreth gyngor. Yn wahanol i Reoliadau 2012, ni fydd raid i'r holl hawlwrwyr sy'n derbyn cymorth dalu cyfran o'u biliau. Bydd y Llywodraeth yn darparu £22 miliwn yn ychwanegol i awdurdodau lleol, er mwyn

iddynt weithredu'r newid. Llwyddwyd i ddod o hyd i'r cyllid hwn gan fod y Llywodraeth wedi rheoli ei harian yn ofalus ac wedi gwneud defnydd doeth o'i chronfeydd wrth gefn a'i chyllidebau adrannol.

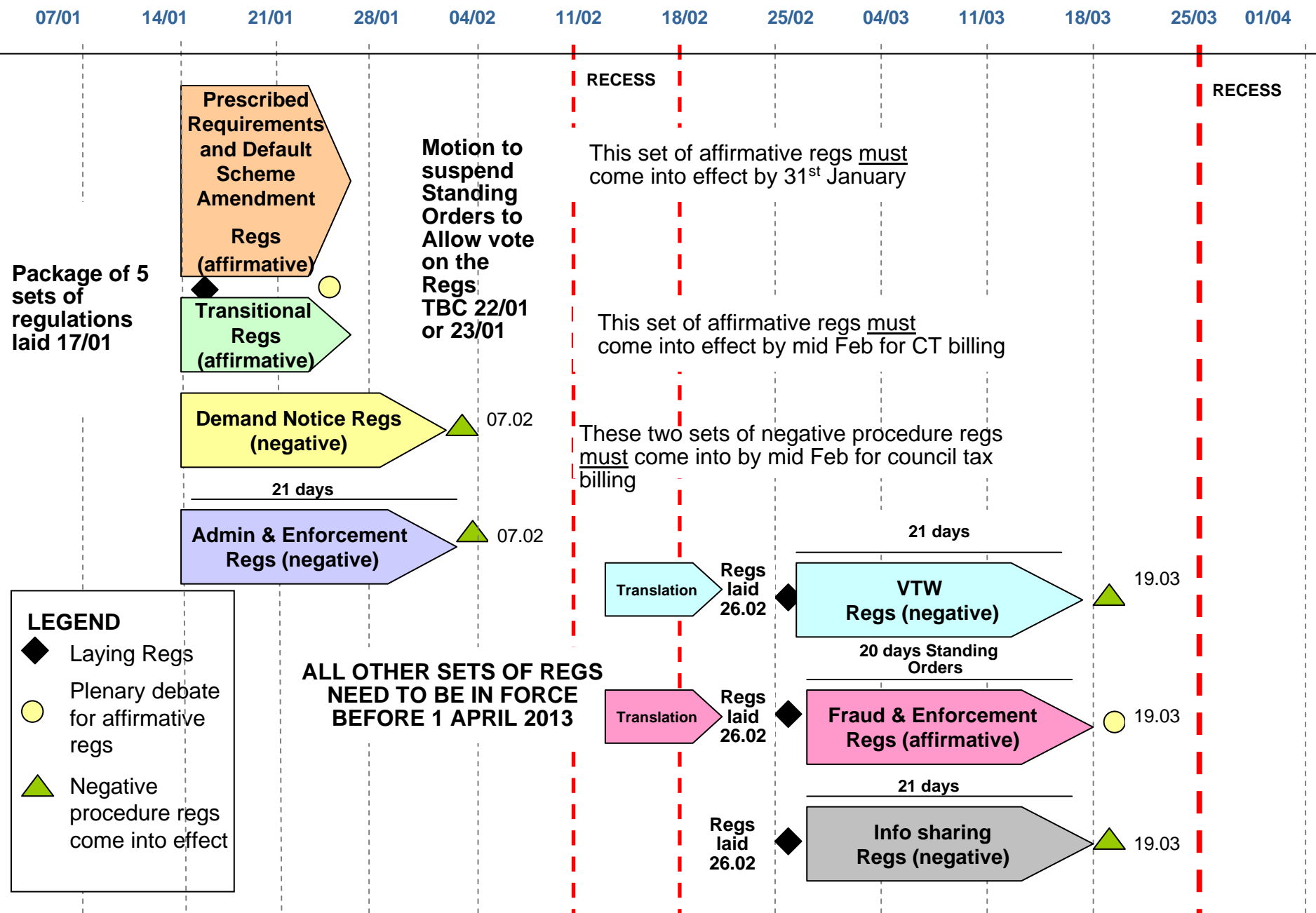
Rhaid diwygio'r rheoliadau presennol er mwyn cyflwyno'r newid hwn. Bydd y Llywodraeth hefyd yn achub ar y cyfle i godi rhai trothwyon ariannol yn y rheoliadau presennol a gwneud ychydig o fân addasiadau eraill, a hynny'n rhannol mewn ymateb i gymorth defnyddiol y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol wrth iddo graffu arnynt cyn y Nadolig.

Rhaid i awdurdodau lleol gwrdd â'r amserlen ar sawl achlysur yn y cyfnod cyn cyhoeddi biliau'r dreth gyngor, gan gynnwys yr angen i fabwysiadu cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor erbyn 31 Ionawr. Mae'n hanfodol, felly, fod y diwygiadau yn cael eu gwneud cyn gynted â phosibl. Os nad oes modd llunio'r rheoliadau diwygiedig mewn pryd, gallai awdurdodau orfod wynebu costau sylweddol iawn ar gyfer ailgyflwyno biliau'r dreth gyngor.

Mae'r Llywodraeth wedi gosod rheoliadau diwygio heddiw a bydd yn ceisio'u trafod yn y Cynulliad ddechrau'r wythnos nesaf, gyda chefnogaeth y Llywydd a'r Pwyllgor Busnes. Yn sgil yr amseriad, bydd hyn yn golygu atal y Rheolau Sefydlog. Ni fydd y newidiadau arfaethedig yn effeithio ar y Cymal Machlud a ychwanegwyd at y Rheoliadau ym mis Rhagfyr a bydd y Rheoliadau diwygiedig mewn grym yn ystod 2013-14 yn unig.

Bydd y newidiadau y mae Llywodraeth Cymru yn eu gwneud i'r Rheoliadau yn gwella cryn dipyn ar sefyllfa ariannol yr aelwydydd agored i niwed hynny a fyddai wedi wynebu biliau uwch ar gyfer y dreth gyngor, yn ogystal â'r rheini a fyddai wedi gorfod cyfrannu at filiau'r dreth gyngor am y tro cyntaf.

Council Tax Reduction Schemes – Associated Regulations

Council Tax Reduction Schemes – Associated Regulations

Regulations	Procedure	Translation	Laying date	Plenary date	Must take effect by
The Council Tax Reduction Schemes (Prescribed Requirements and Default Scheme) (Wales) (Amendment) Regulations	Affirmative Affirmative	No No	17/01/2013 17/01/2013	TBC – recommend motion to suspend standing orders to vote on regs to be held 22/01 or 23/01	31/01/2013 31/01/2013
Transitional Provisions Regs	Affirmative	No	17/01/2013		Mid February
CT Admin & Enforcement Regs	Negative	Yes	17/01/2013	N/A	Mid February
CT Demand Notice (Bill) Regs	Negative	Yes	17/01/2013	N/A	Mid February
VTW Regs	Negative	Yes	26/02/2013	N/A	31/03/2013
Fraud & Enforcement Regs	Affirmative	Yes	26/02/2013	19/03/2013 (TBC)	31/03/2013
Info-sharing Regs	Negative	No	26/02/2013	N/A	31/03/2013